

wordt het *decoct. kinkelibae* (16:1000) zeer geroemd als middel tegen de febriliosa haematurica, de beruchte „zwartwaterkoorts,” waarover verleden jaar Dr. v. GEUNS gerefereerd heeft. De kuur begint met het drinken van 250 gram decoct; 10 minuten later nog 125 gr. en na weer 10 min. nog eens 125 gr. De braking, die hierop plaats heeft, houdt spoedig vanzelf op. Nu wordt, zoolang de icterus duurt, doorgaans 3 dagen, de lijder alleen met decoct (hoogstens 1½ L. i. d.) gevoed; daarna lichte dieet. De volgende dagen wordt steeds decoct gegeven, maar tevens chinine, in dalende giften, beginnende met 0.8 gr. i. d. RAIMBAULT raadt als voorbehoedmiddel het drinken van ¼ L. decoct. des morgens ten zeerste aan.

Een ander middel tegen Afrikaansche koortsen is de *Calaya* (*Extr. anesleae febrifugae*), dat door Dr. MAURAGE te Parijs met goed gevolg is voorgescreven. Hij geeft 8 gram, in 4 giften om de 2 uren verdeeld. Drie zijner patiënten waren terstond, zes na eenigen tijd hersteld (*Lancet* 1896, I, p. 117).

Ook *Kaapland* levert een gewas tegen de koortsen, dat hierom van belang is, omdat het een glucoside bevat, dat aan *salicine* verwant is. Het zijn de bladeren van *Leucodendron concinnum* (Proteaceae), die bij de bewoners een gunstige vermaardheid hebben.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

Mijnheer de Redacteur!

Ik vraag het woord voor een *persoonlijk* feit.

In zijn aankondiging van mijn boek: „Beri-Beri een rijstvergiftiging,” schreef Dr. v. D. BURG: „de erkenning van v. DIEREN, dat hij den aard van „het vergift niet durft bepalen, en zijn raad „ongepelde rijst” te geven, „ontnemen hem het recht, de voorgenomen onderzoekingen, naar aanleiding „van Dr. VORDERMAN’S voorloopige mededeelingen, in een bespottelijk licht „te stellen (blz. 134). Trouwens Dr. EIJKMAN zal deze en andere aan zijn „adres gerichte scherpe opmerkingen desgevorderd wel zelf beantwoorden.”

Nergens, nergens, nergens werden voorgenomen onderzoekingen door mij in een bespottelijk daglicht gesteld! Hoe zou ik dat hebben kunnen doen? Wat tot dusverre met het oog op een B.-B.-veroorzakend rijstvergift geschiedde, is immers door *mijzelf* reeds voor vele jaren wenschelijk geacht.

a. In 1887 en 1888 spoorde ik herhaaldelijk aan tot het nemen van proeven op dieren (zie o. a. blz. 9: critiek op de beweringen van Prof. PEKELHARING) Dr. EIJKMAN werd *door het toeval* gedwongen ze te verrichten en . . . ik had alle reden om *blijde* te zijn met de verkregen uitkomsten, op blz. 123 van mijn laatste werk schreef ik dan ook: „aangenaam was het mij te ervaren, „dat, wat door mij reeds, in 1887 en 1888, omtrent de rijstvergiftiging bij „den *mensch* werd beweerd, door hem in den laatsten tijd bij de rijstvergiftiging der *kippen* werd bevestigd, en tevens, dat ons beider gedachten-

„gang ongeveer dezelfde richting heeft genomen.” Ik liet daarop een tabel volgen, waardoor die woorden duidelijk werden toegelicht.

Dr. v. D. BURG kon onmogelijk bespotting zien in het feit, dat ik een al te eenzijdigen beoefenaar der experimenteele methode, gewezen heb op het groote belang van critisch-historisch onderzoek, en dat ik daartoe o. m. de woorden aanhaalde van den grondlegger dier methode, Dr. JOHANN GEORG ZIMMERMANN: „der historische Arzt kennt im Voraus das Land, welches „er „betreten wird.”

b. Op blz. 78 van: Nogmaals de B.-B.-quaestie, wees ik in 1888 „op de „wijze van pellen der rijst, als zijnde één der factoren, waarmede rekening „moet gehouden worden door den B.-B.-onderzoeker.” Acht jaren later heeft men datzelfde in Indië begrepen. Dr. VORDERMAN's inspectiereis had ten doel uit te maken, welk verband er bestaat tusschen het heerschen van B. B. en het nuttigen van gepelde, halfgepelde of ongepelde rijst. Wat daarbij aan het licht kwam, is den lezers van dit *Tijdschrift* bekend. Op blz. 122 van mijn boek zeide ik, dat VORDERMAN een *epidemiologisch feit van groote beteekenis* had geconstateerd. Blijkt dááruit, dat ik voorgenomen onderzoeken bespottelijk maakte?

c. Op blz. 137 staat: „een chemisch onderzoek, zooals dat reeds in 1887 „door mij gewenscht werd, is eenige weken geleden, blijkens een bericht in „de *Locomotief*, opgedragen aan den Off. v. Gez. GRIJNS.” Daarin ligt toch ook niet iets verborgens, dat Dr. v. D. BURG aanleiding kon geven, om zoo'n heftige beschuldiging te uiten?

Tot meer onderzoekingen is op heden nog niet besloten, en op blz. 136 wekte ik juist tot nóg meer onderzoekingen op. Ik schreef daar: „Wat in 1888 door mij „geschreven werd, is ook nog verder van kracht.”

„Uitgemaakt moet worden, „of het vergift ontstaat onder den invloed van „cultuur, wijze van oogsten of bewaring, door bacteriën of andere organismen „of hoe dan ook” (blz. 26. Nogmaals de B.-B.-quaestie, 1888).

„Men dient in het oog te houden, dat ook het vervoer, de wijze van pellen „(dit is geschied), bewaren, toebereiden, de ouderdom der rijst, de omstan- „digheden, waaronder zich de personen bevinden, die ze nuttigen, enz, fac- „toren zijn, waarmede rekening moet gehouden worden”. (blz. 78 en 79 nogmaals de B.-B.-quaestie).

„Zulk een onderzoek kan slechts voor een klein gedeelte in een laboratorium „geschieden. In de verschillende landen, waar B.-B. heerscht moet nagegaan „worden, hoe met de rijst, vóór en na het oogsten gehandeld wordt, hoè zij „gegeten wordt door de B.-B.-Candidaten, en hoè door hen, die gemeenlijk „vrij blijven”.

„Als een overeenkomstig ziektebeeld ontstaat na het gebruik van andere „meelsoorten, dan dient daaromtrent hetzelfde te worden uitgevorscht”.

„Het ligt op den weg der Regeering zulk een onderzoek aan een medicus „en een plantkundige op te dragen”.

„Een heerlijke taak voor jeugdige krachten!”

Zóó en niet anders schreef ik in mijn pas verschenen boek.

Wél werd door mij verlangd „dat men niet zou wachten op wat verdere „onderzoekingen en proeven nog aan het licht zouden brengen”, want — voegde

ik er bij: „de tijd voor doeltreffende maatregelen is reeds lang gekomen. De „Japaneezen en de Engelschen zijn ons daarmee voorgegaan. Om een kous „aan te trekken, is het niet noodig precies te weten, waar het naadje zit”.

En toen ik aanspoorde om niet langer te dralen, maar onverwijld maatregelen te nemen, toen liet ik daarop volgen: „Mocht uit verdere onderzoek „kingen blijken, dat wijzigingen in de menu's gewenscht zijn, dan kunnen „deze inmers spoedig worden aangebracht”.

Blijkt uit dat alles niet luce clarius, dat Dr. v. d. BURG mij valschelijk beschuldigde? Duidelijk is het, dat velerlei onderzoek door mij gewenscht werd en wordt.

Tot mijn spijt kan het *Tijdschrift* geen ruimte missen voor de andere bezwaren, die ik tegen de „aankondiging” van mijn werk in het midden wilde brengen. Mij rest dus niets anders, dan den lezers te herinneren aan het bekende: „ex ungue leonem”.

Uw Dw.

E. VAN DIEREN.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

LONDEN. — De invloed van pokken-hospitalen. Dr. M. YOUNG vestigt nog eens de aandacht op het gevaar, dat een pokkenhospitaal in zijn omgeving doet ontstaan en op de juistheid van de veronderstelling, dat pokkenbesmetting ook door de lucht kan overgebracht worden. Te Hastings werden in den omtrek van het pokken-paviljoen 36 personen aangetast, die, zooals bij een nauwlettend onderzoek bleek, niet door personen of voorwerpen konden besmet zijn. Als die omtrek, 1000 yards in middellijn, verdeeld werd in 5 even breede concentrische strooken, dan werden op 100 personen der bevolking van ieder dier strooken aangetast resp. 4.2—2.7—1.9—0.9 en 0.2., van binnen naar buiten gaande (*Lancet*, 27 Febr.)

PARIJS. — De serum-proef van Vidal. Dr. MOSSÉ te Toulouse heeft in de *Société de Biologie* medegedeeld, dat hij met het serum van twee pasgeboren kinderen van moeders, die aan febris typhoidea leden, de bekende reactie had verkregen, hoewel in minder sterke mate dan met het moederlijk serum. De placenta's waren normaal (*Sem. méd.* n°. 10).

WEENEN. — Een artsenvergadering. Het bestaan van den Weener arts, door scherpe en vaak onwaardige concurrentie aan de eene zijde, en door de gebruikelijke goedkoope demophilie (*alias* kiezersjacht) ten koste van de artsen aan de andere zijde reeds ten ernstigste bedreigd, zal, zoo er geen verandering komt, den genadestoot ontvangen, die door „Proletarisering” van groote menigten artsen gevolgd zal worden. De regeering heeft tot invoering van „Meisterkrankencassen” besloten, d. i. ziekenfondsen voor de werkbazen, zoodat de privaat-praktijk der medici voor het grootste deel vernietigd wordt, daar nu reeds 40 pCt. der bevolking in de „Cassen” is. Daarbij komt,